

Hof van beroep Gent, arrest van 28 januari 2016

Erkenning buitenlands huwelijk – Weigering van college van burgemeester en schepenen – Artikel 27 WIPR – Artikel 30 WIPR – Schijnhuwelijk – Artikel 146bis BW

Reconnaissance d'un mariage étranger – Refus du collège des bourgmestre et échevins – Article 27 CODIP – Article 30 CODIP – Mariage simulé – Article 146bis Code civil

IN DE ZAAK VAN

1. U.

wonende te [...]

2. T.

wonende te [...]

appellanten

voor wie optreedt mr. Gardin Wannes, advocaat met kantoor te 8200 Brugge, Gistelse Steenweg 340

VERLEENT HET HOF HET VOLGENDE ARREST.

I. BEROEPEN VONNIS

Bij vonnis van 23 mei 2014 verklaart de tweede kamer van de rechtbank van eerste aanleg te Brugge in de zaak met AR nummer [...]/B het verhaal van U. en T. tegen de weigering van het college van burgemeester en schepenen te Brugge om hun buitenlandse huwelijk te erkennen (zodat het kan worden ingeschreven/overgeschreven in de registers van de ambtenaar van de burgerlijke stand) ontvankelijk en deels gegrond.

De rechtbank oordeelt in de eerste plaats dat, daar waar de weigeringsbeslissing uitgaat van het college van burgemeester en schepenen te Brugge, zij onwettig is, nu dergelijke beslissing toekomt aan de ambtenaar van de burgerlijke stand. De rechtbank oordeelt voorts dat het verhaal van U. en T. niet kan slagen, derwijze dat aan het niet-erkende huwelijk in België geen rechtsgevolgen kunnen worden gegeven.

De rechtbank legt de (niet nader begrote) gedingkosten ten laste van U. en T.

II. HOGER BEROEP

1. Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het hof op 23 juni 2014 stellen U. en T. (tijdig en regelmatig) hoger beroep in tegen voormeld vonnis.

Met hun hoger beroep beogen U. en T., met hervorming van het beroepen vonnis en ingaande tegen de weigeringsbeslissing, de erkenning van hun buitenlandse huwelijk, zodat de ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Brugge het moet inschrijven/overschrijven in zijn registers.

2. Ter terechtzitting van 14 januari 2016 is de zaak behandeld, waarna het hof het debat heeft gesloten.

De appellanten waren daarbij ook in persoon aanwezig.

Het openbaar ministerie (ter terechtzitting van 14 januari 2016 verschenen in de persoon van advocaat-generaal Dominique Debrauwere) heeft mondeling advies gegeven (tot hervorming van het beroepen vonnis), waarop U. en T. niet verder repliceerden.

Nadien heeft het hof de zaak in beraad genomen.

3. Het hof heeft het dossier van de rechtspleging en de overgelegde stukken ingezien.

III. BEOORDELING

1. U. heeft de Kosovaarse dan wel Servisch-Montenegrijnse nationaliteit en T. heeft de Kosovaarse nationaliteit.

Zij zijn in het huwelijk getreden in Kosovo te Pejë op [...] 2012, waarvan akte.

Later richten zij zich tot de ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Brugge met het oog op erkenning van het buitenlandse huwelijk (zodat het kan worden ingeschreven/overgeschreven in de registers van de ambtenaar van de burgerlijke stand).

Bij aangetekende brief van 20 februari 2014 geeft het college van de burgemeester en schepenen van de stad Brugge zijn weigeringsbeslissing van 10 februari 2014 te kennen, mede gelet op het negatieve advies van het openbaar ministerie van 21 augustus 2013 dat na politieel onderzoek is tussengekomen.

Dientengevolge hebben U. en T. zich bij verzoekschrift van 13 maart 2014 tot de rechtbank van eerste aanleg te Brugge gericht.

2. Krachtens artikel 126, § 2 WIPR zijn de artikelen van het WIPR betreffende de uitwerking van buitenlandse rechterlijke beslissingen en authentieke akten van toepassing op de beslissingen en akten die na de inwerkingtreding van het WIPR op 1 oktober 2004 tot stand zijn gekomen. Aangezien de vreemde huwelijksakte dateert van [...] 2012 dienen de regels uit het WIPR inzake erkenning van vreemde akten te worden toegepast.

Krachtens 31, § 1 WIPR kan een buitenlandse authentieke akte van de burgerlijke stand slechts worden overgeschreven in de registers van de burgerlijke stand na onderzoek van de voorwaarden bedoeld in artikel 27, § 1 WIPR. Deze bepaling stelt dat een buitenlandse authentieke akte in België wordt erkend indien haar rechtsgeldigheid wordt vastgesteld overeenkomstig het krachtens het WIPR toepasselijke recht, en meer bepaald met inachtneming van de artikelen 18 en 21 WIPR.

Krachtens artikel 27, § 1 WIPR moet de akte voldoen aan de voorwaarden die volgens het recht van de Staat waar zij is opgesteld, nodig zijn voor haar echtheid. Voor zover nodig is artikel 24 WIPR van toepassing. Artikel 30 WIPR vereist de legalisatie van de voor te leggen authentieke akten.

In casu stelt het hof met de eerste rechter vast dat de overgelegde documenten (inz. een gelegaliseerde en vertaalde Kosovaarse huwelijksakte) voldoen.

3. Gelet op de vreemde nationaliteit van de partijen, rijst de vraag naar het toepasselijke recht. Het huwelijk behelst de staat van de personen, terwijl de wetgeving dienaangaande de openbare orde raakt.

Artikel 46, eerste lid WIPR bepaalt dat, onder voorbehoud van artikel 47 WIPR, de voorwaarden voor de geldigheid van het huwelijk voor elke echtgenoot worden beheerst door het recht van de Staat waarvan hij bij de voltrekking de nationaliteit heeft.

Een internationaal huwelijk kan geldig worden gesloten wanneer, wat betreft de grondvoorwaarden, beide echtgenoten voldoen aan hun nationale wet en, wat betreft de vormvoorwaarden, de *lex loci regit actum* wordt gevolgd.

Verder is het Belgische proces- en bewijsrecht van toepassing.

4. Artikel 18 WIPR verhindert dat de normaal toepasselijke wet wordt omzeild. *In casu* zijn er naar het oordeel van het hof geen redenen om aan te nemen dat de partijen de normaal toepasselijke wet hebben omzeild. Er zijn geen redenen om te stellen dat partijen niet konden of mochten huwen in Kosovo. Zij hadden wel degelijk een band met Kosovo: T. woonde daar immers en heeft de Kosovaarse nationaliteit.

Artikel 21 WIPR verbiedt dat een bepaling uit het aangewezen recht zou worden toegepast als het resultaat van de toepassing van deze regel kennelijk onverenigbaar zou zijn met de Belgische openbare orde. *In casu* wordt niet aangetoond welke toepasselijke bepaling van vreemd recht strijdig zou zijn met de Belgische openbare orde.

5. Artikel 146bis BW, ingevoerd bij Wet van 4 mei 1999 (tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende het huwelijk) bepaalt dat er geen huwelijk (en derhalve wel een schijnhuwelijk) is wanneer, ondanks de gegeven formele toestemmingen tot het huwelijk, uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens een van de echtgenoten kennelijk niet is gericht op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde.

Bij de beoordeling of het huwelijk een schijnhuwelijk is, moet *a priori* worden nagegaan of de partijen een duurzame levensgemeenschap beogen (S. D'Hondt, "Commentaar bij art. 146bis

BW”, Comm. Pers. 2000, 6-9, nr. 5; S. Lefebvre, “Schijnhuwelijken”, *NjW* 2007, 818, nr. 2). Ontbreekt bij een van de echtgenoten de intentie om duurzaam met de andere samen te leven, dan kan tot een schijnhuwelijk worden besloten wanneer het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel combinatie vindt met andere motieven. Het gebruik van de term ‘enkel’ in voormelde wetsbepaling wijst op een exclusiviteit die niet slaat op de motieven voor het aangaan van een schijnhuwelijk, maar die de uitsluiting van de intentie om een duurzame levensgemeenschap te vormen beklemtoont (G. Verschelden, *Handboek Belgisch familierecht*, Brugge, die Keure, 2010, 419, nr. 996). Van zodra vaststaat dat de intentie van (minstens één van) de echtgenoten niet is gericht op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap, gaat het om een schijnhuwelijk.

Wie het schijnkarakter van een huwelijk inroept, moet duidelijke indicaties hebben dat het huwelijk kennelijk niet is gericht op het vormen van een duurzame levensgemeenschap. In de regel kan de beweerde simulatie slechts blijken uit een geheel van omstandigheden. Willen de echtgenoten een duurzame levensgemeenschap tot stand brengen, terwijl zij ook een verblijfsrechtelijk voordeel nastreven, dan gaat het niet om een schijnhuwelijk (G. Verschelden, *Handboek Belgisch familierecht*, Brugge, die Keure, 2010, 419-420, nr. 998).

Een schijnhuwelijk wordt bestraft met de absolute nietigheid van het huwelijk. Deze nietigheid kan niet worden gedekt. Er moet worden gelet op het voornemen van de echtgenoten op de dag van het huwelijk. Uit het optreden van moeilijkheden tussen de echtgenoten achteraf kan niet worden afgeleid dat zij niet werkelijk het voornemen hadden om zich bij de instelling van het huwelijk aan te sluiten. Dit neemt echter niet weg dat de rechter, bij zijn beoordeling van de toestemming tot het sluiten van het huwelijk, ook rekening kan houden met een geheel van gebeurtenissen rond de huwelijkssluiting, meer bepaald alles wat eraan voorafging, maar ook alle latere gebeurtenissen die een licht kunnen werpen op de werkelijke intentie(s) van de partijen op het ogenblik van de huwelijkssluiting (G. Verschelden e.a., “Overzicht van rechtspraak (2007-2011): Familierecht”, *TPR* 2012, 1667, nr. 242).

Het bewijs van een schijnhuwelijk kan worden geleverd door alle middelen van recht, en dus ook door vermoedens. Wanneer sprake is van precieze en samenhangende vermoedens die veinzing van een van de echtgenoten aantonen, is de nietigheid van het huwelijk met zekerheid aan de orde. Het betreft een feitenkwestie, derwijze dat elke zaak *in concreto* feitenrechtelijke beoordeling vindt. Het komt erop aan dat de feitenrechter een geheel van omstandigheden aanduidt die met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid aantonen dat het gesloten huwelijk is afgewend van zijn normale intentie en dat de partijen of een van hen op het ogenblik van de voltrekking van het huwelijk nooit de bedoeling hebben gehad om een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen. Waar deze intentie nagenoeg nooit met volstreekte zekerheid kan worden achterhaald, moeten de aangevoerde (bewijs)middelen een decisief karakter hebben, zodat een eenduidig en niet tegengesproken vermoeden ontstaat. Blijft twijfel bestaan over de intentie(s) van (een van) de betrokken partijen, dan kan bezwaarlijk tot een schijnhuwelijk worden besloten (G. Verschelden e.a., “Overzicht van rechtspraak (2007-2011): Familierecht”, *TPR* 2012, 1667-1668, nr. 242).

6. De ambtenaar van de burgerlijke stand heeft de bevoegdheid om de erkenning van het buitenlandse huwelijk te weigeren wanneer hij van oordeel is dat het daadwerkelijk een schijnhuwelijk betreft.

Deze weliswaar niet-discretionaire doch gebonden beoordelingsbevoegdheid laat de ambtenaar van de burgerlijke stand een ruime beoordelingsmarge zodat een behoorlijk onderzoek naar de

intenties van de echtgenoten zich opdringt. Daartoe kan hij bij de procureur des Konings een (niet-bindend) advies inwinnen doch hij is daartoe niet verplicht.

De ambtenaar van de burgerlijke stand kan zich (ook) onder meer baseren op (1) nagetrokken verklaringen van de echtgenoten zelf (bv. bij een visumaanvraag), van verwanten of nauw betrokkenen, (2) bepaalde geschriften en onderzoeken door politiediensten en (3) gedragingen van de gehuwden. Het horen van beide aanstaande echtgenoten specifiek in het kader van dit onderzoek of met het oog op het advies van de procureur des Konings is geen (verdragsrechtelijke of wettelijke) verplichting en is evenmin vereist omwille van het recht van verdediging van de betrokkene(n).

7. De ambtenaar van de burgerlijke stand dient de feitelijke en juridische overwegingen die zijn weigeringsbeslissing gronden, afdoende en in de beslissing zelf weer te geven. Zo volstaat een louter verwijzen naar het negatieve advies van de procureur des Konings niet. Het gevolgde, voldoende gemotiveerde advies moet dan zeker zijn/worden meegedeeld aan de betrokkenen en/of integraal worden overgenomen in de weigeringsbeslissing.

8. Bij een verhaal tegen de weigeringsbeslissing is de rechterlijke controle niet beperkt tot de wettigheid van de beslissing. De rechter oefent dienaangaande zijn rechtsmacht volledig uit. Hij kan ten volle oordelen of de partijen hun subjectief recht op huwen *in casu* kunnen laten gelden.

Daarbij dient de rechter zich niet te beperken tot de gegevens die op het ogenblik van de weigeringsbeslissing werden voorgebracht. Hij dient te oordelen op basis van alle hem voorgelegde feitelijke gegevens. Dit impliceert dat hij tot beoordeling van de intentie(s) van de partijen rekening moet houden met latere gebeurtenissen die een licht kunnen werpen op de werkelijke intentie(s) van de partijen op het ogenblik van de huwelijksluiting en rekening kan houden met motieven die niet in de weigeringsbeslissing zijn opgenomen.

9. De feitenrechter die besluit tot een schijnhuwelijk en dit op basis van regelmatig verzamelde en voorgelegde bewijsstukken, schendt noch de artikelen 8 of 12 EVRM noch artikel 23 IVBPR: het recht om te huwen moet inderdaad slechts worden gewaarborgd als het om een werkelijk huwelijk gaat, terwijl in geval van een schijnhuwelijk er geen sprake is van een gezinsleven.

Deze artikelen verzetten zich niet tegen het optreden van de overheidsorganen tegen schijnhuwelijken.

10. Met de eerste rechter is het hof van oordeel dat, daar waar de weigeringsbeslissing uitgaat van het college van burgemeester en schepenen te Brugge, zij onwettig is, nu dergelijke beslissing toekomt aan de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Anders dan de eerste rechter is het hof evenwel van oordeel dat niet afdoende is aangetoond dat de intentie van U. en T. bij hun huwelijk kennelijk niet was gericht op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap. Het geheel van omstandigheden leert niet dat het huwelijk manifest is afgewend van zijn normale finaliteit en evenmin dat U. en T. op het ogenblik van de voltrekking van het huwelijk nooit de bedoeling hadden om een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen.

Centraal bij de weigeringsbeslissing en in het beroepen vonnis staan (1) het eerdere (door een echtscheidingsuitspraak *medio* 2012 ontbonden) huwelijk van U. met Z. (van [...] 2009) dat als een schijnhuwelijk overkomt en (2) diverse tegenstrijdige verklaringen van U. en T. inzonderheid omtrent (a) de startperiode van hun relatie en huwelijk en (b) bepaalde concrete punten van het verdere verloop.

Het geheel en de combinatie van de verschillende feitelijke omstandigheden, zoals zij thans blijken, leren evenwel dat het huwelijk wel degelijk was gericht op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap.

Het eerdere huwelijk van U. met Z. is nooit in rechte als een schijnhuwelijk bestempeld.

Daar waar diverse verklaringen van U. en T. inderdaad vaag, verwarrend en/of tegenstrijdig overkomen, kan een en ander (zoals het tijdstip van de eerste kus, de eerste seksuele betrekkingen en bepaalde elementen van het huwelijk) bezwaarlijk worden uitvergroot. Het huwelijk is blijkens het overgelegde foto- en videomateriaal uitgebreid gevierd, niet alleen civiel maar evengoed godsdienstig. Familieleden, kennissen en vrienden getuigen positief omtrent de relatie van U. en T. U. en T. hebben hun relatie intussen sinds korte tijd ook bestendigd met een eerste kind, terwijl T. bovendien zwanger blijkt van een tweede kind. U. is sinds jaar en dag ingeburgerd en spreekt Nederlands, terwijl T. een inburgeringscursus volgt en de Nederlandse taal leert.

In die optiek heeft de eerste rechter onterecht besloten tot een schijnhuwelijk.

Het hoger beroep is gegrond, daar waar het, met hervorming van het beroepen vonnis en ingaande tegen de weigeringsbeslissing, strekt tot erkenning van het buitenlandse huwelijk van U. en T., zodat de ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Brugge het moet inschrijven/overschrijven in zijn registers.

IV. GEDINGKOSTEN

Gelet op het eenzijdige karakter van onderhavige procedure zijn en blijven de gedingkosten van beide aanleggen ten laste van U. en T.

OP DIE GRONDEN,

HET HOF,

met inachtneming van (de artt. e.v. en inz.) artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,

gelet op het advies van het openbaar ministerie,

verklaart het hoger beroep van U. en T. ontvankelijk en gegrond als volgt,

gaat meer precies in op het hoger beroep, daar waar het, met hervorming van het beroepen vonnis en ingaande tegen de weigeringsbeslissing, strekt tot erkenning van het buitenlandse huwelijk van U. en T., zodat de ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Brugge het moet inschrijven/overschrijven in zijn registers,

hervormt het beroepen vonnis van 23 mei 2014 in die zin,

zegt zodoende voor recht dat het huwelijk in Kosovo te Pejë op [...] 2012 tussen U. (geboren in Kosovo te Raushiq op [...]) en van de Kosovaarse dan wel Servisch-Montenegrijnse nationaliteit) en T. (geboren in Kosovo te Zahaq op [...] en van de Kosovaarse nationaliteit) als rechtsgeldig moet worden erkend en derhalve door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Brugge moet worden ingeschreven/overgeschreven in zijn registers,

bevestigt het beroepen vonnis van 23 mei 2014 voor het overige en inzonderheid daar waar de eerste rechter oordeelt (1) dat, daar waar de weigeringsbeslissing uitgaat van het college van burgemeester en schepenen te Brugge, zij onwettig is, nu dergelijke beslissing toekomt aan de ambtenaar van de burgerlijke stand en (2) over de gedingkosten in eerste aanleg,

legt de (niet nader te begroten) gedingkosten in hoger beroep ten laste van U. en T.

Aldus gewezen door de **elfde kamer** van het Hof van beroep te Gent, recht doende in burgerlijke zaken als familiekamer, samengesteld uit:

Mevrouw V De Clercq

De heer S. Mosselmans

Mevrouw A. Stubbe

En uitgesproken door de wn. Voorzitter van de kamer in openbare terechtzitting op **achtentwintig januari tweeduizend zestien**,

Bijgestaan door Mevrouw G. Huysmans   Griffier.

Raadsheer, waarnemend voorzitter,

Raadsheer,

Raadsheer,

